

Sihtasutuste kohta esitatav teave

Vastavalt riigivaraseaduse § 98 lõigetele 3 ja 5 ning rahandusministri 10.06.2022. a määruse nr 24 "Täpsemad nõuded riigi osaluse valitseja ning asutaja- ja liikmeõiguste teostaja seisukohtade ja teabe esitamisele" § 5 esitame teabe sihtasutustes asutajaõiguste teostamise kohta – Maaelu Edendamise SA, Eesti Maaelumuuseumid, SA Ida-Viru Investeeringute Agentuur, SA Pokumaa.

1. MAAELU EDENDAMISE SIHTASUTUS

Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta

Sihtasutuse tegevus vastab sihtasutuse asutamise eesmärkidele, kehtivatele kordadele ja asutaja ootustele. Jätkuvalt oli ka 2025. a makromajanduskeskkond ebastabiilne, põllumajandus- tootjate jaoks valitsesid rasked ilmastikuolud, kallinesid sisendid jne. Kõik see tingib ka investeerimisplaanide edasi lükkamise, mis omakorda mõjutas sihtasutuse tegevust. Asutajaõiguste teostaja hindab olemasolevas majanduskeskkonnas sihtasutuse majandustulemusi ning tööd 2025. aastaks seatud eesmärkide saavutamisel ja asutaja ootuste täitmisel heaks.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse kohta

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi seisukoht on, et Maaelu Edendamise Sihtasutus on arvestatav tugioorganisatsioon maapiirkonnas tegutsevatele ettevõtjatele ning maaelualase teabe levitamise, kultuuritraditsioonide säilitamise ning avalikkuse teavitamise edendaja. Sihtasutus aitab oma tegevuse kaudu hoida ja parandada elu- ja ettevõtluskeskkonda. Arvestades linnastumise trendi ja vajadust tagada tasakaalustatud regionaalareng, on ülioluline iga meede, mis toetab maal elamist, sealset ettevõtlust, maaelu jätkusuutlikkust ja seeläbi ka laiemalt riigi julgeolekut. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on seisukohal, et sihtasutuse tegevuse jätkamine on väga vajalik ning ministeeriumi eesmärk ja ootus sihtasutusele on jätkuvalt elu- ja ettevõtluskeskkonna parandamisele kaasa aitamine maapiirkonnas. Täpsemad asutaja ootused perioodiks 2025-2028 on kinnitatud 24.11.2025. a asutajaõiguste teostaja otsusega nr 24.

Erikontrollid

Ajavahemikul eelmise majandusaasta algusest kuni teabe esitamise kuupäevani ei ole sihtasutuses erikontrolle teostatud.

2. EESTI MAAELUMUUSEUMID SA

Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta

Sihtasutus on sihikindlalt järginud talle asutamisel seatud eesmärke, samuti 2025. aastaks seatud tegevuseesmärke. Suuremad investeeringud 2025. aastal olid museaalide varjualuse projekteerimine, Kurgja veski elektri- ja nõrkvoolusüsteemi väljaehitus ning sõnnikuhoidla ligipääsutee ehitus. Toimusid mitmed ratsavõistlused (ca 1000 külastajaga). Toimus arvukalt suuremaid ja väiksemaid üritusi ja ettevõtmisi, sh traditsioonilisi üritusi (vastlaüritus, jaanituli,

jõulutrall, muuseumiöö). Eesti Põllumajandusmuuseumis avati uus Maaelu Uudishimukeskus. Sihtasutust on juhitud tasakaalukalt ning võimalusi ja makromajanduskeskkonda arvesse võttes parimal võimalikul moel. Asutajaõiguste teostaja hindab sihtasutuse majandustulemusi ning tööd 2025. a seatud eesmärkide täitmisel kokkuvõtvalt heaks.

Asutajaõiguste teostaja on järginud talle seadustes sätestatud kohustusi ja õigusi. Eesmärkide edukaks saavutamiseks on asutajaõiguste teostaja ootus sihtasutusele jätkuvalt põllumajanduse ja maaelu ning sellega seotud kultuuripärandi väärtustamisele kaasaaitamine ning sihtasutusele üle antud riigivara heaperemehelik valitsemine. Samuti jätkuv töö ärimudeli arendamisel ning omatulu proportsionaalse osakaalu kasvatamine kogutuludest.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse kohta

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi seisukohalt on sihtasutusel oluline roll keskkonnahoidliku toidutootmise ja kestliku loomapidamise põhimõtete kinnistamisel ühiskonnas. Eesti Maaelumuuseumid SA on hinnatud maakultuuripärandi kompetentsi- ja hariduskeskus ning pakub elamuslikke kogemusi nii kohalikele kui ka väliskülalistele. Ühiskonna jaoks oluliste missiooniliste eesmärkide täitmiseks, sh minevikku austavate, aga ka kaasaaravate ja tulevikku vaatavate innovaatiliste lahenduste toel maa kultuuripärandi ja maaelu väärtustamiseks, on asutajaõiguste teostaja seisukohalt SA Eesti Maaelumuuseumid tegevuse jätkamine väga vajalik.

Erikontrollid

Ajavahemikul eelmise majandusaasta algusest kuni teabe esitamise kuupäevani ei ole sihtasutuses erikontrolle teostatud.

3. IDA-VIRU INVESTEERINGUTE AGENTUUR SA (IVIA)

Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta

2025. aasta oli SA Ida-Viru Investeeringute Agentuuri jaoks jätkuv kasvufaasi aasta, mille keskmes olid regionaalsete arendusprojektide ettevalmistus, potentsiaalsete investorite kaasamine ja turundustegevused.

2025. aastal sõlmis IVIA uute ettevõtetega 18 ühiste kavatsuste protokolle, mis näitab uute ettevõtete huvi Ida-Virumaal tegevuse laiendamise vastu. Valmisid mitmed uued objektid IVIA tööstus- ja äriparkides: NPM Narva magnetitehas, ELME Messer HYDG vesinikutehas, Eemeli ärikeskus, NB Service tootmishoone, EPCM Consulting ärihoone jne. Lisaks algasid 2025. aastal mitme uue objekti ehitustööd: Tabel Tennis Product tootmishoone, Birger tootmishoone jne. IVIA tegutsemise aja jooksul on tööstus- ja äriparkides realiseeritud 23 erasektori investeeringut. Ettevõtjad on teostanud investeeringuid ca 200 miljoni euro väärtuses ja loonud üle 1000 otsese töökoha. 2022. aastal Õiglase Ülemineku Fondi raames käivitatud Ida-Viru Ettevõtluse Investeeringute toetusmeede on võimaldanud leida uusi kliente ning kasvatanud ettevõtjate huvi Ida-Virumaa vastu, kelle ärimudel sobitub asukoha ja toetustingimustega. Seega toetusmeede on sihtasutusele hoobasid ja hoogu juurde andud. Muutunud majanduskeskkonnas on oluline jätkata ettevõtte tuleviku väljavaadete kaardistamise ja planeerimisega.

Endiselt on oluline tagada ja hoida ka asutajate vahelist produktiivset ja avatud koostööd. Kinnitamist ootavad asutajate ootused. Ettevõtjale on ootus, et täidetakse RVS § 97 sätestatud nõudeid (sihtasutuse veebilehel nõutud andmete kajastamine).

Sihtasutus on oma tegevuses järginud talle asutamisel seatud eesmärgi ja 2025. aastaks seatud tegevuseesmärgi. Sihtasutus on kohandanud oma tegevusi vastavalt muutunud geopoliitilisele olukorrale ja makromajanduskeskkonnale. Asutajaõiguste teostaja hindab sihtasutuse majandustulemusi ning tööd eesmärkide täitmisel kokkuvõtvalt heaks.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse kohta

IVIA on asutatud eesmärgiga soodustada Ida-Virumaa arengut, et ettevõtluse elavdamisega parendada piirkonna atraktiivsust, tööhõive kasvu ja majanduslikku olukorda piirkonna

elanikele. Eesmärgiks on luua maakonna ettevõtjatele vajalik ja ettevõtlust soodustav keskkond. IVIA tegevus on lisaks tööstusalade arendamise ja välisinvesteeringute maandamistegevusele laienenud ka teistele kohapealsete ettevõtjate vajadustest lähtuvate taristuinvesteeringute teostamisele. Sihtasutuse tegevus omab piirkondlikus arengus ja kohaliku potentsiaali ärakasutamisel ja suurendamisel positiivset mõju - peame oluliseks sihtasutuse tegevuse jätkamist spetsiifiliselt Ida-Virumaa suunal.

Erikontrollid

Ajavahemikul eelmise majandusaasta algusest kuni teabe esitamise kuupäevani ei ole sihtasutuses erikontrollide teostatud.

4. POKUMAA SA

Seisukoht sihtasutuse eesmärkide täitmise ja asutajaõiguste teostamise kohta

Sihtasutus on püüdnud 2025. aastal täita asutusele põhikirjaga seatud eesmärgid võimaluste kohaselt. Tulemused on aastaga taas langenud ja pigem ei saa eesmärkide täitmisega rahul olla. Samas on arusaadav, et majanduslik keskkond (külastajate hinnatundlikkus nt transpordikulude osas jms) ja ebapiisav rahastatus, sh puudulikud investeerimisvõimalused, on sihtasutuse tulemusi olukorrale vastavalt mõjutanud. Olulist mõju külastatavusele on avaldanud ka Haridus- ja Teadusministeeriumi ebaselged suunised koolinoorte ekskursioonide rahastuspõhimõtete osas.

Tulevikku vaatavalt on oluline külastajate arvu ja sündmuste mahu suurendamine, sihtasutuse jätkusuutlikkuse hoidmine, sh investeeringute suurendamiseks lahenduste otsimine, Pokumaa turundamise ja Kagu-Eesti piirkonna tutvustamisega jätkamine. Samuti sihtasutusele üle antud riigivara heaperemehelik valitsemine. Jätkusuutlikkuse seisukohast on määrava tähtsusega sihtasutusele uute tegevusvaldkondade leidmine. Selleks võiks olla nii loodushariduse pakkumine Lõuna-Eesti noortele kui ka säästliku metsamajandamise koolitused erametsaomanikele.

Seisukoht sihtasutuse tegevuse jätkamise vajaduse kohta

Sihtasutuse tegevusel on kandev roll: 1) Edgar Valteri loomingut tutvustamisel ja populariseerimisel ning seeläbi Eesti rahvusliku kultuuripärandi väärtustamisel; 2) loodust väärtustava keskkonnateadlikkuse tõstmisel ja jätkusuutlikku arengut hindavate hoiakute kujundamisel noortes; 3) kohaliku kultuuripärandi säilitamisel ja tutvustamisel. Samas oleme seisukohal, et sihtasutus vajab tegevuse jätkamiseks olulisi muutusi ja me ei pea sihtasutuse jätkamist Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi all sihtasutuse huve silmas pidades parimaks lahenduseks. Arvestades, et sihtasutuse asukoht on kohaliku turismiedendamise seisukohalt kõrge potentsiaaliga, on käesoleval aastal oluline langetada otsus, mis tagaks juba loodud väärtuse säilimise ja arendamise. Ilma lisainvesteeringuteta pole sihtasutuse areng ja eesmärkide täitmine enam jätkusuutlik. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on algatanud teiste Pokumaa SA asutajatega protsessi sihtasutuse ümberkujundamiseks, mis peaks lõpule jõudma 2026. a jooksul. Tegevuste tulemusena võtab praegu teadaoleva info ja kokkulepete kohaselt Pokumaa eesvedamise enda kanda Antsla vald.

Erikontrollid

Ajavahemikul eelmise majandusaasta algusest kuni teabe esitamise kuupäevani ei ole sihtasutuses erikontrollide teostatud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Hendrik Johannes Terras

Regionaal- ja põllumajandusminister

Kaja Treufeldt

510 8196 kaja.treufeldt@agri.ee